

Beste Vrienden van het Lambotte Museum,

Een jaar is verlopen sedert jullie de vorige Nieuwsbrief ontvangen hebben. Een jaar vol geschiedenis, vol emoties, vol onverwachte gebeurtenissen, niet het minst door corona, dat ons met een eerste 'lockdown' opzadelde, waardoor we in 'ons kot' bleven; vervolgens een tweede, waardoor we noodgedwongen weer binnen moesten zitten, en tenslotte nog een derde! Het lijkt voorlopig niet op te houden.

En toch...

En toch heeft het Lambotte niet stil gezeten tijdens heel deze periode. Wel integendeel!

Na ons jubileumjaar 2019, waarin we ons 10-jarig bestaan als toegankelijk museum met luister hebben gevierd, werd het tijd om in 2020 nieuwe bakens uit te zetten en nieuwe initiatieven te ontwikkelen. U leest er alles over in deze Nieuwsbrief.

Zoals ook in vorige jaren mochten we ons in 2020 wederom verheugen met de ontvangst van nieuwe legaten.

En dat ons Museum tot buiten het Stuivenbergziekenhuis haar vleugels heeft uit geslagen, kon zelfs Koningin Mathilde van België vaststellen.

Kortom, weer heel wat nieuws ontdekken jullie in deze Nieuwsbrief.

Ik wens jullie veel leesgenot toe.

Prof.em.Dr.R.Van Hee

Conservator Lambotte Museum.

1. De voorwerpen van het Lambotte Museum op het internet.

Voor het eerst hebben we, dankzij de welwillende medewerking van leden van de Erfgoedgroep van de Vlaamse Gemeenschap (Departement Cultuur, Jeugd en Media), een platform kunnen realiseren, waarin de voorwerpen en instrumenten van onze Museumcollecties kunnen worden geraadpleegd. Het heet 'Erfgoedinzicht', wordt beheerd door de Vlaamse Gemeenschap, en laat toe om onze objecten voor een breed en internationaal publiek toegankelijk te stellen.

De inventaris van voorwerpen, welke door de leden van het museum door de jaren heen werd opgebouwd, werd overgeplaatst van een vroeger informatica-systeem naar een nieuw en internationaal gekend systeem, het zogenaamde 'Axiell Collections System'. Dit systeem is bruikbaar binnen het platform van 'Erfgoedinzicht' van de Vlaamse Gemeenschap.

Alle details van de in onze databank geregistreerde voorwerpen (2327 voorwerpen) kunnen aldus 'online' geraadpleegd worden, inclusief de foto's van de voorwerpen of instrumenten. Neem een kijkje op www.erfgoedinzicht.be/collecties (zoekterm "Lambotte"). Bekijk ook even onze minitontoonstelling op Erfgoedinzicht onder de rubriek "Iets gemist". Daar vind u de link naar "Welkom in het Lambotte Museum".

Met het platform 'Erfgoedinzicht' krijgt ons Museum niet alleen een lokale en regionale, maar meteen ook een internationale bekendheid.

Mede dank zij de belangrijke inspanningen van enkele collega's kunnen we nu als fiere leden van het Museum deze dienst verder aanbieden aan onze leden en vrienden van het Museum. Wij zijn ze, alsmede de Erfgoed-vertegenwoordigers van de Vlaamse Gemeenschap bijzonder dankbaar voor.

2. De openingstijden van ons Lambotte Museum.

Zoals in de inleiding aangestipt is ons museum uiteraard ook in 'lockdown' gegaan, met andere woorden gesloten geweest. Dit is gebeurd in zowel de eerste als tweede golf van de corona-pandemie. Net als andere musea hebben wij ons gehouden aan de regelgeving van de overheid, teneinde de besmettingen in te dijken en de opvang van corona-patiënten in de ziekenhuizen te garanderen. Na een eerste sluiting van 13 maart tot 31 mei 2020 hebben wij op 1 juni 2020 het

museum heropend voor publiek op elke donderdagochtend van 10 tot 12 uur. Een tweede sluiting volgde van 3 september tot 9 december 2020. Sedert 10 december 2020 is het museum wederom heropend en toegankelijk voor bezoekers.

Voorlopig werden geen groepen van meer dan 4 personen rondgeleid. Voor alle bezoekers waren stringente coronamaatregelen van kracht, net als uiteraard voor de suppoosten (afstand 1,5 m / mondkapje / alcohol-gel bij binnen- en buitengaan enz.) .

Hierdoor konden we ons toch

verblijden met een heel aantal bezoekers in deze beide periodes van heropening. Mijn dank gaat uit naar de suppoosten, die het museum aldus verder blijven open houden.

De tentoonstelling *'Infectieziekten en klimaat: een lat-relatie'* zal gezien de huidige omstandigheden verlengd worden tot eind van dit jaar 2021.

Voorlopig blijft het museum alleen op donderdagochtend geopend; van zodra verdere 'versoepeling' dit toelaat, zal het ook weer op zondag namiddag toegankelijk zijn. Precieze gegevens blijven zoals in de voorgaande maanden beschikbaar op onze

website www.museumgeneeskunde.be

3. Het waarderingstraject van ons Lambotte Museum.

Enkele maanden geleden werd het Lambotte Museum benaderd door de dienst 'Erfgoed' van de Stad Antwerpen met de vraag een waarderingstraject voor ons museum op te starten.

Het kernbestuur is met genoegen hierop ingegaan, met de intentie onze zicht- en kenbaarheid te vergroten, alsmede een poging te ondernemen om aan internationale standaarden te voldoen. Met vertegenwoordigers van de genoemde Erfgoeddienst werden reeds een aantal fysieke en virtuele vergaderingen gehouden om de krijtlijnen van dit traject uit te tekenen.

Bedoeling is om de verschillende collecties en/of individuele voorwerpen, die het Museum rijk is, te onderwerpen aan een aantal parameters (gebruik, nut, zeldzaamheid, historische en medische

waarde, wetenschappelijke en educatieve waarde, enz.), die tot een evaluatie van de culturele waarde van onze collecties en/of voorwerpen kan leiden.

Het traject zal in de komende weken gestart worden met de hulp van bestuursleden, erfgoedmedewerkers en externe experts.

We houden jullie uiteraard op de hoogte van de bevindingen hiervan in een volgende Nieuwsbrief.

4. Academische activiteiten.

a. Tijdens de laatste 'online' vergadering van de Raad van Beheer van de vzw Lambotte Museum in mei 2020 werden zowel de rector van de UA, prof. Herman Van Goethem, als de prodecaan van de Faculteit Geneeskunde, prof. Paul Van Royen, opgenomen als leden van de Beheerraad van het Museum. Wij danken beide leden voor hun bereidwillige medewerking.

b. Met de Antwerpse Artsengroep KARVA (Koninklijke Artsen Vereniging van Antwerpen), die in 2020 de 400ste verjaardag van haar bestaan vierde, werden nauwe banden aangehaald, die zich concretiseerden met de aanstelling van huidig KARVA-voorzitter Paul Van Royen als bestuurslid van het Museum, alsmede met de ontvangst van een permanent bruikleen van een collectie medische instrumenten en boeken van het KARVA (zie verder).

c. In 2019 werd het boek *'Met Kennis van Zaken. Wetenschap en Onderwijs in Antwerpen vanaf 1500'* uitgegeven onder redactie van Prof. Helma De Smedt door de Universiteit Antwerpen, met bijdragen van onze twee bestuursleden Bob Van Hee en Marc Demolder. Van het boek werd eveneens een Engelstalige versie op de markt gebracht. Het boek is te verkrijgen bij de UA.

d. In de gebouwen van de UA aan de Groenborger campus, werd een tentoonstelling gehouden van wetenschappelijke instrumenten, welke werden verworven uit een legaat van de firma Gevaert aan de UA. Deze fraaie collectie omvat heel wat fysische en fysiologische instrumenten van grote betekenis voor onze stad Antwerpen. De voorwerpen werden toevertrouwd aan de afdeling 'Academisch Erfgoed' van de universiteit, en worden mede beheerd door ons bestuurslid Marc Demolder.

e. Aan de UA werd prof. Marc Jacobs aangesteld als professor in de faculteit Ontwerpwetenschappen, medeverantwoordelijk voor het Erfgoedbeheer aan de UA.

f. Museum conservator R. Van Hee werd in 2020 door de decaan van de faculteit Geneeskunde Prof. Guy Hubens uitgenodigd om een les 'Geschiedenis van Heelkundige technieken' te verzorgen voor de studenten van de 2de Master-opleiding Geneeskunde aan de UA.

g. Op 13 november 2020 werd een internationale webinar gehouden over de 'Nieuwe aanwinsten over Vesalius' ter gelegenheid van de uitgave van een nieuw boek '*In the Shadow of Vesalius*', uitgegeven onder redactie van R. Van Hee bij de uitgeverij Garant te Antwerpen. Het boek is te verkrijgen in het Lambotte Museum.

h. In het kader van onze tentoonstelling over 'Infecties en klimaat' verscheen in 'Bladen voor Documentatie' 2020 , 70 (nrs.3-4): 121-124, uitgegeven door de Belgische Vereniging voor Documentatie, een artikel van onze bestuursleden R. Van Hee & M. Demolder, getiteld '*Infectieziekten & Epidemieën: nog steeds actueel*'.

5. Nieuwe legaten aan het Lambotte Museum.

a. Ter bekrachtiging van de samenwerking tussen het Lambotte Museum en de Antwerpse artsenvereniging KARVA werd de collectie

instrumenten, destijds beheerd in het Geneesherenhuis, in 2020 overgedragen aan het Museum. Het betreft o.m. fraaie sphygmomanometers, forcepsen, een amputatiedoos enz

b. In 2020 werd een schenking ontvangen van de nabestaanden van Dr R. Trau, oogarts in Antwerpen. De schenking bevat de oftalmologische toestellen die door de jaren heen werden gebruikt door Dr Trau. De verzameling bevat ook de toestellen die hij zelf heeft ontworpen. Het

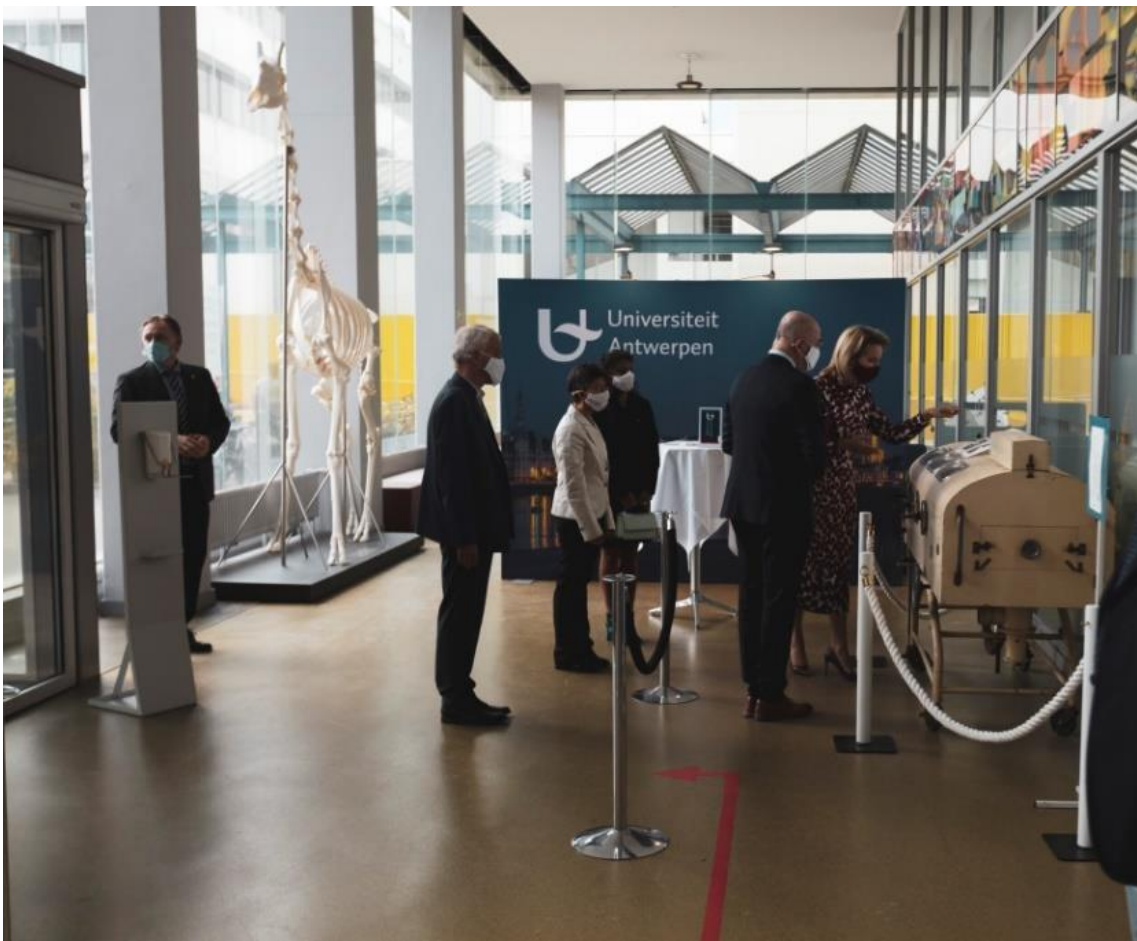

betreft o.m. een lensmeter, perimeter, retinale camera, keratometer, pneumatonometer, een oftalmologische meetbank Gyrocompact, een InPro Excimer Laser, enz.

c. Een bijzonder legaat van homeopathische geneesmiddelen in zogenaamde 'Boîtes de Radiësthésie' zijn een welkome aanvulling voor ons Museum met betrekking tot Alternatieve Geneeswijzen.

6. Koninklijke belangstelling.

Op 23 september 2020 bracht Koningin Mathilde een bezoek aan het vaccinatiecentrum te Antwerpen. Prof. Pierre Van Damme gaf een uitgebreide uitleg aan de Koningin over de oudste van de stalen longen, die in het bezit zijn van ons Lambotte Museum, en als bruikleen tentoongesteld is in het S-gebouw van Campus Drie Eiken. Ook provinciegouverneur Cathy Berx, UA-rector Herman Van Goethem en Geneeskunde-decaan Guy Hubens genoten van de uitleg.

heritage.uantwerpen
#EuropeanAcademicHeritageDay2020
#facts

🙄 This machine reminds us of the terrible and highly infectious disease polio. This so-called 'iron lung' is a mechanical respirator mostly used during the polio epidemics in the 1950's-1960's. Paralyzed patients were placed inside the chamber, with their head on the outside. Within the machine the air pressure varies, so that the chest would expand and breathing was stimulated.

📖 Although new techniques and vaccines have made the 'iron lung' disappear from modern hospitals, they

karaverboven en 11 anderen vinden dit leuk

1 UUR GELEDEN

7. De toekomstplannen in verband met het Museum.

Tot op heden bestaat nog steeds onduidelijkheid met betrekking tot het behoud en de locatie van het Lambotte Museum. Dit is des te schrijnender na de veelvuldige inspanningen die de Raad van Bestuur van de VZW 'Museum voor de Geschiedenis van de Gezondheidszorg' zich in de afgelopen jaren reeds heeft getroost.

Toch blijven we optimistisch en positief. De steun die ons van vele zijden wordt gegeven en toegezegd, alsmede de nieuwe initiatieven, die in deze Nieuwsbrief vermeld staan, stemmen ons hoopvol, dat op middellange termijn een definitieve oplossing uit de bus zal komen. Diverse gesprekken werden reeds hieromtrent gevoerd, en staan nog op korte termijn in het verschiet. Mogelijk dat externe hulp, onder vorm van druk op de beleidsmakers, petitie, of vormen van fondsenwerving hierbij een extra zetje kunnen opleveren.

In een volgende Nieuwsbrief zal hopelijk meer definitief toekomstperspectief kunnen worden onthuld.